

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Timofti Vladimir, Catan Liliana, Bejenaru Iurie, Covalenco Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2004 declarat de inculpatul

***Globa Igor Pavel**, născut la 02 august 1972, originar din r-nul. Orhei, s. Susleni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Cașu 20 ap.3;*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.11.2001 - 06.05.2004 (prima instanță);

2. 31.05.2004 – 05.11.2004 (instanța de apel);

3. 16.04.2014 – 24.06.2014 (instanța de recurs ordinar).

Colegiul penal asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 decembrie 2000, Globa Igor a fost condamnat în baza art. 202 Cod penal (red. 1961) la 5 ani privațiune de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, în temeiul art. 43 Cod penal (red. 1961).

Prin aceeași sentință a fost condamnată și Crețu Galina, în privința căreia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Părțile vătămate A. Bejenari, V. Bejenari, V. Gurschii, M. Sîli, S. Ursu și D. Bostănică au atacat cu apeluri sentința primei instanțe, solicitînd casarea acesteia, din motivul blîndeții pedepsei stabilite inculpatei Crețu Galina.

3. Prin decizia Colegiului penal al Tribunalului Chișinău din 25 septembrie 2001, au fost admise parțial apelurile declarate de părțile vătămate A. Bejenari, V. Bejenari, V. Gurschii, M. Sîli, S. Ursu și D. Bostănică, casată sentința primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

4. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 mai 2004, Globa Igor a fost condamnat în baza art. 323 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare. În baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a X-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, a fost absolvit de pedeapsă.

Prin aceeași sentință a fost condamnată și Crețu Galina, însă, în privința ei hotărârile judecătorești nu se contestă și nu se examinează în prezent.

4.1. În fapt, instanța de fond pe baza probelor administrate la dosar a constatat că, Crețu Galina și Globa Igor, în perioada de timp august-decembrie 1999, au favorizat dinainte nepromis comiterea infracțiunii pentru o persoană, urmărirea penală în privința căruia a fost disjungată în procedură aparte în legătură cu căutarea lui, fiind bănuit de

comiterea infracțiunii prevăzute de art. 123/1 Cod penal (red. 1961), infracțiune deosebit de gravă.

5. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 123/1 Cod penal (red. 1961), din motivul ilegalității sentinței în ceea ce privește reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2004, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Globa Igor a fost condamnat în baza art. 123/1 Cod penal (red. 1961) la 10 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Au fost admise acțiunile civile și s-a încasat în mod solidar de la Crețu Galina și Globa Igor în beneficiul lui Cuciași M. – 150 dolari SUA și 200 lei; lui Bejenari Ala – 100 dolari SUA; lui Gurschi Vladimir - 150 dolari SUA și 200 lei; lui Sîli Maria – 50 dolari SUA și 200 lei; lui Ursu Ștefan - 150 dolari SUA și 200 lei. Acțiunile civile ale lui Lucanovschi L., Crăciun V., Cazacu I., Cucu L., Luța M., Lungu S., Babin G., Revenco V., Verdinschi M., Gîlcă M., Balan I., Dudco V. au fost admise în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordine civilă.

6.1. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat că probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost cercetate în cadrul judecării cauzei au dovedit vinovăția inculpatului în sustragerea averii proprietarului în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea părților vătămate a daunelor considerabile, infracțiune prevăzută de art. 123/1 Cod penal (red. 1961).

7. În recursul ordinar declarat de avocatul Țurcan Vasile în numele inculpatului, s-a solicitat admiterea cererii de recurs cu restabilirea termenului omis de înaintare a recursului, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocînd ca temeiuri de declarare a recursului art. 427 alin. (1) pct. 1), 5), 6), 12), 13) Cod de procedură penală, motivînd că judecarea cauzei a avut loc fără citarea legală și fără participarea în proces a inculpatului, cu toate că acesta era persoană cointeresată să participe la procesele de judecată și să-și apere drepturile prin toate mijloacele legale.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2014, s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Țurcan Vasile, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece acesta a fost depus de o persoană care nu era în drept să-l declare.

9. În recursul ordinar declarat la 28 martie 2014 de inculpatul Globa Igor, se solicită admiterea cererii de recurs cu restabilirea termenului omis de înaintare a recursului, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocînd ca temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 1), 5), 6), 12), 13) Cod de procedură penală, motivînd că judecarea cauzei a avut loc fără citarea legală și fără participarea sa la proces, cu toate că era persoană cointeresată să participe la procesele de judecată și să-și apere drepturile prin toate mijloacele legale.

Astfel, la materialele cauzei există mai multe adrese ale sale, prima fiind mun. Chișinău, str. Gh. Cașu 20, ap. 3, cea de-a doua fiind mun. Chișinău, str. Docuceaev 4/2 ap. 32, cea de-a treia adresă - mun. Chișinău, str. Negruzzi 6, ap. 37, însă, indiferent de faptul unde el a trăit după pronunțarea sentinței, el nu s-a ascuns de organele de drept și de instanțele de judecată și nu a fost citat legal, adresa lui oficială pînă în prezent fiind mun. Chișinău, str. Gh. Cașu 20, ap. 3.

La fel, a menționat faptul că examinarea cauzei în instanța de apel a avut loc neîntemeiat fără participarea sa și a apărătorului ales, la materialele cauzei nu exista nici o dovadă privind citarea legală a ultimului, iar el ducea o viață obișnuită și transparentă fără ca să cunoască că este condamnat la 10 ani închisoare și se află în căutare.

Recurentul a mai invocat, că acțiunilor sale le-a fost dată o apreciere greșită, deoarece la materialele cauzei neexistând probe certe și concludente care ar demonstra că a comis infracțiunea prevăzută de art. 123/1 Cod penal (red. 1961), în baza căreia a fost condamnat.

La fel, a menționat că nu a participat la procesul de judecată după sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 decembrie 2000, din motiv că nu a fost citat legal și el nici nu a știut că procesul este în derulare în continuare.

Despre existența deciziei de condamnare și a procedurii de căutare a aflat sora sa, Globa Angela, care și a angajat un avocat, iar el a făcut cunoștință cu decizia de condamnare a Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2004, la data de 02 martie 2014, astfel din aceste considerente există motive pentru restabilirea termenului și examinarea recursului.

10. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs menționează că aceste prevederi legale și-au găsit reflectare în cauza dată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărârii atacate și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Astfel, în opinia Colegiului, instanța de apel greșit a admis apelul procurorului, a casat sentința primei instanțe, rejudicând cauza și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care inculpatul Globa Igor a fost condamnat în baza art. 123/1 Cod penal (red. 1961).

Totodată, art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform materialelor cauzei, instanța de fond l-a condamnat pe Globa Igor în baza art. 323 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar în baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a X-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, l-a absolvit de pedeapsă.

Colegiul lărgit invocă, că potrivit prevederilor art. 409 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. În limitele prevederilor arătate în alin. (1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

La fel, conform art. 411 Cod de procedură penală, instanța de apel examinează cauza prin extindere cu privire la părțile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă, avînd dreptul de a hotărî și în privința lor, fără să creeze acestor părți o situație mai gravă.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a judecat apelul procurorului în privința lui Globa Igor contrar prevederilor art. 409 alin. (1), (2), 411 Cod de procedură penală și neîntemeiat la recunoscut vinovat pe acesta de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 123/1 Cod penal (red. 1961).

În acest aspect, Colegiul penal menționează, că sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 decembrie 2000, a fost contestată cu apeluri doar de către părțile vătămate A. Bejenari, V. Bejenari, V. Gurschii, M. Sîli, S. Ursu și D. Bostânică în privința inculpatei Crețu Galina, din motivul blîndeții pedepsei stabilite acesteia și nu a fost atacată cu apel de către procuror.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Tribunalului Chișinău din 25 septembrie 2001, au fost admise parțial apelurile menționate, casată sentința, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, însă, Colegiul lărgit relevă, că instanța de apel eronat a conchis că „...în ședința instanței de apel părțile vătămate A. Bejenari și M. Sîli au cerut să fie casată sentința și din motivele calificării incorecte a acțiunilor inculpaților G. Crețu și Ig. Globa de la art. 123/1 CP la art. 202 CP”, or, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel din 25.09.2001, părțile vătămate A. Bejenari și M. Sîli nu au înaintat astfel de cerințe în ședința de judecată, solicitînd admiterea apelurilor înaintate, cu stabilirea unei pedepse mai aspre și încasarea prejudiciului material (vol. 2, f.d. 412-413).

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel prin decizia din 05 noiembrie 2004, rejudecînd cauza și pronunțînd o nouă hotărîre în privința lui Globa Igor, nu a ținut cont că anterior nu a fost declarat apel în privința acestuia și neîntemeiat prin extindere i-a creat o situație mai gravă, condamnîndu-l în baza art. 123/1 Cod penal (red. 1961).

Prin urmare, instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și a casat sentința primei instanțe, în partea condamnării inculpatului Globa Igor în baza art. 323 alin. (1) Cod penal, fiind absolvit de pedeapsă, în baza Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a X-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, condamnîndu-l fără respectarea prevederilor art. 411 Cod de procedură penală.

Din considerentele relevate, recursul înaintat urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe din 06 mai 2004.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Globa Igor, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2004 cu menținerea sentinței Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 06 mai 2004 în privința lui Globa Igor Pavel.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 15 iulie 2014.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Timofti Vladimir

Catan Liliana

Bejenaru Iurie

Covalenco Elena